

SOFRALARIMIZDAKİ TEHLİKEYE DİKKAT! “GDO’LAR”

Ahmet ATALIK

TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası İstanbul Şube Başkanı

Açlık ve Birinci Yeşil Devrim

Dünya 1940-1960 yılları arasında 1. Yeşil Devrim’i yaşadı. Bu süreçte hibrit tohumlar, tarım ilaçları, kimyasal gübreler, tarım makinaları ve sulama tesisleri hızla tarım sektörü içine girdi, tarım endüstrileşti. Dünyadaki açlığı bitirmek üzere öne sürülen bu araçlarla tarımsal üretim iki kattan fazla artarken dünya nüfusu ise yaklaşık 4 milyar artarak 6,5 milyara dayandı.

Bu dönemde yaygınlaşan hibrit tohumlar ancak tarım ilaçları, kimyasal gübre ve sulama uygulamaları sonucunda yüksek verimli olabiliyorlardı. İlerleyen süreçte tohum sektörünün kamunun elinden çıkıp şirketlerin eline geçmesiyle hibrit tohumlar yalnızca bir kez ürün vermeye, yeniden üretimde kullanılamamaya başlandı.

Açlık ve İkinci Yeşil Devrim

Birinci Yeşil Devrim açlığa çare olamadı, çünkü açlığın asıl nedeni tarımsal üretimin yetersizliği değil üretilenin adil dağıtılmaması, finansal ve politik nedenlerdi. Asıl nedenleri görmezden gelen sermaye çevreleri 1980’li yılların başlarında temelleri atılan, 1990’lı yılların ortalarında ticari amaçla yayılmaya başlayan 2. Yeşil Devrim’i devreye soktular ve bu bağlamda tarım ürünlerinin genleriyle oynamaya başladılar.

Sorun doğru tespit edilmeyince çözüm de faydalı olamadı ve birbiri ardına gerçekleştirilen yeşil devrimler sonrasında bugün hala 950 milyon insan yatağına aç yatmaktadır.

İlk GDO Üretiliyor

Kendi türünden ya da kendi türü dışındaki bir canlıdan gen aktararak bazı özellikleri değiştirilen bitki, hayvan ya da mikroorganizmalara “**genetiği değiştirilmiş organizma** (GDO)” diyoruz. Gen aktarımı kendi türü dışından gerçekleştirilmiş ise bu canlıya “**transgenik**” diyoruz. Ancak tüm bu tabirler tüketicide tedirginlik oluşturduğundan sermaye daha sevimli bir hitap şekli buldu “**biyoteknoloji ürünleri**”! Bu yazımızda biyoteknoloji ürünlerinden sadece Genetiği Değiştirilmiş (GD) tarım ürünlerini inceleyeceğiz.

Ticari amaçla ilk olarak domatesin genleriyle oynandı. Amerikalı Calgene şirketi 1994 yılında Flavr Savr domatesi market raflarına sürdü. Ancak, tüketiciler tarafından tercih edilmemesi üzerine şirket iflas etti ve biyoteknoloji devi Monsanto tarafından satın alındı.

GDO'lar Yayılıyor

Biyoteknoloji şirketleri tarım ilacı kullanımı azalacak, üretim maliyeti düşecek, yüksek verim küçük çiftçiyi zengin edecek söylemleri ile genleriyle oynadıkları tohumlarını ülkelere soktular. GDO'ların ticari amaçla ekimi 1996 yılından itibaren yaygınlaştı. GDO ekimi 1996 yılında 6 ülkede 1,7 milyon hektarlık (mha) bir alanda başlarken, günümüzde 25 ülkede 125 mha alanda yapılmaktadır (çizelge 1).

GD ekin alanlarının %50'sine ABD tek başına sahiptir. Buna Kanada, Arjantin, Brezilya ve Paraguay'ı eklersek ekim alanlarının %88'i Kuzey ve Güney Amerika'da yer almaktadır. Bu ülkelere Hindistan, Çin ve Güney Afrika'yı da dahil edersek, bu 8 ülke ekim alanlarının %98'ine sahip olmaktadır. Listede yer alan diğer 17 ülke ekim alanının ancak %2'sine sahiptir (çizelge 2). Bu da sermaye çevrelerince GDO'ların dünyada hızla yayıldığı şeklinde reklam aracı olarak kullanılmaktadır.

Çizelge 1: GDO ekim alanları (mha)

Yıllar	1996	2000	2005	2006	2007	2008

Ekim alanı	1,7	44,2	90	102	114,3	125
------------	-----	------	----	-----	-------	-----

Kaynak: ISAAA, Clive James, 2009

Çizelge 2: Ükelere göre 2008 yılı GDO ekim alanları ve ekinler

S.N.	ÜLKE	EKİM ALANI (mha)	ÜRÜN
1	ABD	62,5	soya, mısır, pamuk, kanola, balkabağı, papaya, kabayonca, ş.pancarı
2	Arjantin	21	soya, mısır, pamuk
3	Brezilya	15,8	soya, mısır, pamuk
4	Hindistan	7,6	pamuk
5	Kanada	7,6	kanola, mısır, soya, ş.pancarı
6	Çin	3,8	pamuk, domates, kavak, petunya, papaya, çarliston biber
7	Paraguay	2,7	soya
8	G. Afrika	1,8	mısır, soya, pamuk
9	Uruguay	0,7	soya, mısır
10	Bolivya	0,6	soya
11	Filipinler	0,4	mısır
12	Avustralya	0,2	pamuk, kanola, karanfil
13	Meksika	0,1	pamuk, soya
14	İspanya	0,1	mısır
15	Şili	<0,1	mısır, soya, kanola

16	Kolombiya	<0,1	pamuk, karanfil
17	Honduras	<0,1	mısır
18	Burkina Faso	<0,1	pamuk
19	Çek Cum.	<0,1	mısır
20	Romanya	<0,1	mısır
21	Portekiz	<0,1	mısır
22	Almanya	<0,1	mısır
23	Polonya	<0,1	mısır
24	Slovakya	<0,1	mısır
25	Mısır	<0,1	mısır

Kaynak: ISAAA, Clive James, 2009

Günümüzde ticari amaçla tarımı yapılan başlıca GD tarım ürünleri soya, mısır, pamuk ve kanoladır. Biber, patates, domates, pirinç, buğday, balkabağı, ayçiçeğı, yerbıstığı, kasava ve papaya gibi ürünlere de genetik müdahalede bulunulabilmektedir. Genetik müdahale çalışmaları henüz devam eden ürünler ise muz, çilek, kiraz, kavun, karpuz, ahududu ve ananştır.

Çizelge 3: Başlıca GD ürünlerin dağılımı

Ürünler	Ekim Alanı (mha)	GD Ekim Alanı (mha)	Oran(%)
Soya	95	65,8	70
Pamuk	34	15,5	46
Mısır	157	37,3	24
Kanola	30	5,9	20

Kaynak: ISAAA, Clive James, 2009

ISAAA'nın verilerine göre bugün soya tarım alanlarının %70, pamuk alanlarının %46, mısır alanlarının %24 ve kanola alanlarının %20'sinde GD tohumla üretim yapılmaktadır (çizelge 3).

GDO'ların Küçük Çiftçiyi Kalkındıracağı Söylemi Doğru Değildir!

GDO'larla ilgili küresel istatistikler, ağırlıklı olarak dev biyoteknoloji şirketleri tarafından finanse edilen International Service for the Acquisition of Agri-Biotech Applications (ISAAA) tarafından her yıl yayımlanmaktadır. Belli bir tarafın finansmanı ile yayımlanmalarından dolayıdır ki bu veriler çelişkilerle doludur. Gerek biyoteknoloji şirketleri gerekse ISAAA sürekli küçük çiftçiler üzerine yoğunlaşmakta, GDO'lu tarıma geçilmesi durumunda bu çiftçilerin çok daha fazla kazanacaklarından bahsetmektedirler.

ISAAA, 2008 yılı için yayımladığı son raporunda biyoteknoloji ekinlerini yetiştiren çiftçi sayısının 25 ülkede hızlı bir şekilde 13,3 milyona yükseldiğini, bunun %90'ının yani 12,3 milyonunun gelişmekte olan ülkelerdeki küçük ve fakir çiftçiler olduğunu, bunun da tarihi bir olay olduğunu belirtmektedir. Birleşmiş Milletler Uluslararası Tarım Kalkınma Fonu dünyada 450 milyon küçük çiftçi olduğunu belirtmektedir. ILO ise çiftçilerin küresel ölçekteki sayısını 1,3 milyar civarında olduğunu tahmin etmektedir. ISAAA'nın tarihi bir olay olarak verdiği sayıları bu verilerle karşılaştırsak 12,3 milyon çiftçi küçük çiftçilerin sadece %2,7'sini, GD ekin yetiştiren 13,3 milyon çiftçi de tüm çiftçilerin ancak %1'ini oluşturmaktadır. Dolayısıyla ISAAA'nın söylemleri son derece abartılıdır.

GD ekinlerin %88'ini Kuzey ve Güney Amerika'daki yalnızca 600 bin çiftçi büyük çaplı endüstriyel çiftliklerde yetiştirmektedir. Başka bir deyişle GD ekinlerin %88'ini tüm GDO yetiştiren çiftçilerin yalnızca %0,05'i yetiştirmektedir. Buna göre GDO'ların bir ülkeye girerken en çok vurgulanan küçük çiftçilerin kalkınacağı söylemi doğru değildir.

Paraguay 2008 yılında 2,7 mha GD soya ekim alanı ile dünya sıralamasında 7. sırada gelmektedir. Bu ülkedeki soya tarımının %90'dan fazlası GDO'ludur. Kırsalda yaşayan halkın %40'ı yoksulluk sınırı altında yaşamaktadır. Arazi sahiplerinin %2'lik bölümü tüm arazilerin %70'ini kontrolü altında tutmaktadır.

Güney Afrika'da GD pamuk ekiminin başladığı 2000 yılından bu yana pamuk çiftçisi sayısında 4 katlık bir azalma görüldü.

ISAAA'nın verilerinde özellikle gelişmekte olan ülkelerin çiftçilerinin GD ekin yetiştirerek kendilerinin ve ülkelerinin refah düzeylerinin arttığı belirtilmekte ve bu bağlamda Hindistan, Çin ve Güney Afrika'yı örnek olarak vermektedirler. Bu ülkelerin toplam tarım arazileri içinde GD ekinlerin yetiştirildiği alanların paylarına baktığımızda Hindistan'da %4,2, Çin'de %0,7 ve Güney Afrika'da %1,8 olduğunu görüyoruz (çizelge 4). ISAAA'nın bu konuyu da doğru bir şekilde sunmadığına tanık oluyoruz.

Çizelge 4: Kimi ülkelerde GD ekim alanı

Ülke	Tarım Arazisi (mha)	GD Ekin Alanı (mha)	Oran (%)
Hindistan	180,2	7,6	4,2
Çin	556,3	3,8	0,7
G. Afrika	99,6	1,8	1,8

Kaynak: FOEE

Verim Yükselmedi, Tarım İlacı Kullanımı Azalmadı

ABD'de üniversitelerin 1998 yılında yaptıkları 8200 alan denemesinde GD soyanın diğer soyalara göre %5,3 daha düşük verime sahip olduğu tespit edildi. 1999 ve 2000 yıllarında da devam ettirilen çalışmalarda bu sonuç teyit edildi. 2001 yılında Nebraska Üniversitesi agronomistlerinin yaptıkları çalışmalardan da aynı sonuçlar çıktı. Kansas Devlet Üniversitesi'nin çalışmalarında da GD soyanın yaklaşık %9 daha düşük verime sahip olduğu sonuçlarına ulaşıldı. Ayrıca, bu çalışmada, biyoteknoloji şirketlerinin yabancı ota karşı kullanılmasını istedikleri glyphosate uygulamalarının,

başta mangan olmak üzere bitki sağlığı ve gelişimi için gerekli diğer önemli bitki besin maddeleri alımını da engellediğini tespit ettiler. Yapılan diğer çalışmalarda ise glyphosate uygulamasının, bitkilerin topraktan bitki besin maddeleri alımına yardımcı olan toprak bakterilerini öldürdüğünü, hastalığa yol açan mantar üremesine yol açtığı ortaya çıktı.

Kontrollü şartlarda yapılan mısır üretiminde ise GD mısırların %12 daha düşük verime sahip oldukları saptandı.

GD pamuk ekimi yapan Hindistan'da aradığı yüksek verimi bir türlü yakalayamayan çiftçiler yaşamlarına son veriyorlar. 2003'ten bu yana bu nedenle intihar eden çiftçi sayısı 16 bini geçti.

İşlemeli tarım arazilerinin %74'ünde GD soya, mısır ve pamuk yetiştiren Arjantin'in tarım ilacı kullanımı bize ilaç kullanımının azalması ya da çoğalması konusunda ışık tutacaktır. Bu ülkede ticari amaçlı GD soya ekilmeye başlandığı 1996 yılında 13,9 milyon litre glyphosate kullanılırken 2008'de bu miktar 200 milyon litreye yükseldi. Geçen bu sürede GD soya ekim alanı 5 kat artarken, glyphosate (yabancı ot ilacı) kullanımı tam 14 kat arttı. Bu yoğun ilaç kullanımı karşısında glyphosate direnci oluşan süper yabancı otları yok edebilmek için kullanımı yasaklanmış yüksek düzeyde zehir içeren ilaçlar kullanılmak zorunda kalındı.

Türkiye'den İlginç Bir Diyalog

Sabancı Üniversitesi'nde 2006 yılında düzenlenen Tarımsal Biyoteknoloji Sempozyumu'nun konuşmacılarından bir tanesi dönemin Tarım Bakanlığı'ndan Tarımsal Araştırmalar Genel Müdürü idi. Sunumu sonrasında, Tarım Bakanlığı'nın Adana'da 1999-2000 yılları arasında yürüttüğü GDO denemelerinin sonuçlarına hiçbir şekilde ulaşamıyor olmamdan bahisle bu denemelerde gen kaçışını önleyip önlemedikleri, tarım ilacı kullanımını azaltıp azaltmadıkları ve verimde artış sağlayıp sağlayamadıklarını sormuştum. Aldığım yanıt yurdum insanı dedirtecek türdendi, "bizim denemelerimiz bunlara yönelik değildi." Geriye ne kalıyorsa?

TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası Adana Şubemizin Temmuz 2008'de düzenlediği GDO panelinde bir sunum yapmıştım. Çukurova Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bitki

Koruma Bölümü hocalarımızdan biri hem panel yöneticisi hem de aynı zamanda konuşmacı idi. Diğer arkadaşlarımız sunumlarını yaparken can sıkıntısından bir ara hocamla aramızda şöyle bir diyalog geçmişti. Hocama Adana'daki GDO denemelerinde bulunup bulunmadığını sordum, bulunduğunu söyledi. Diğer adımda ise sonuçların yazılıp yazılmadığını sordum, eğer yazıldı ise sonuçlara hiçbir şekilde ulaşamadığımızı belirttim. Hoca sonuçların çok kötü çıktığını, dolayısıyla yazamadıklarını bahsetti.

Dönemin Genel Müdürünün ve çalışmalarda yer almış bir hocanın bu itiraflarına karşın ülkemizde GDO konusunun başını çeken kimi akademisyenler o dönemdeki çalışmaların çok başarılı sonuçlarını televizyonlarda ve üniversitelerdeki panellerde dillendiriyorlar. Garip değil mi? Gerçekten olumlu bir sonuca ulaşabilseler raporu yayımlamak için 8 yıl beklerler miydi?

Veriler Gerçeği Yansıtıyor

ISAAA tarafından ticari amaçlı GD ekin yetiştiren ülke sayısı 2008 yılı için 25 olarak verilmektedir. Ancak, bunlardan Güney Afrika artık kimi GDO'ların deneme ekimlerinin yapılmasını reddetmektedir. Güney Afrika'nın 2005 yılı GD pamuk verisi itiraza konu oldu. Bu konuda resmi hiçbir istatistik olmamasına karşın ISAAA'nın açıkladığı rakam gerçekte olması gerekenin tam 20 katıydı. Monsanto bu ülkedeki GDO ekim alanlarını 2005 yılında 500 bin ha, 2006 yılında 609 bin ha olarak yayın organlarında belirtmesine karşın ISAAA tarafından 1,4 mha açıklanarak oldukça abartıldı.

İran'da ticari amaçlı hiçbir GDO onayı bulunmamasına rağmen ISAAA'nın 2006 yılı listesinde genetiği değiştirilmiş çeltik ürettiği gözükmektedir. International Rice Research Institute'nin itirazı üzerine İran 2007 yılı listesinden çıkarıldı. Türkiye'deki GDO taraftarı akademisyenlerimiz İran'ı listede gördüklerinde bir yıl boyunca "İran bile GD çeltik ekıyor ya da İran kadar olamadık" dediler durdular. Neyse ki sonraki yıl İran'ın listeden çıkarılması ve listeye hileyle girmiş olduğunun ortaya çıkmış olması sayın hocalarımızın da sesini kesti.

Hindistan'da Monsanto'nun yüksek verimli GD pamuk vaatleri tutmayınca buna inanıp borca giren çiftçilerden son üç yılda 16 bini intihar etti.

Çin Biyogüvenlik Komitesi daha fazla güvenlik verisini toplamak ve değerlendirebilmek amacıyla GD çeltik ekim onaylarını durdurdu.

Filipinler uzun yıllardır ISAAA'nın listesinde yer almaktadır. Ancak, sivil toplum örgütlerinin bu ülkede ne kadar GDO ekim alanı bulunduğu sorusuna Tarım Bakanlığı ellerinde bu yönde bir istatistik bulunmadığı yönünde yanıt vermektedir.

Brezilya biyoteknoloji endüstrisine çiftçileri ile birlikte tüm gücü ile direnmektedir.

Avrupa Birliği GDO'lara Direniyor

AB sadece Monsanto'nun MON 810 mısır çeşidinin ekimini onaylamıştır. Buna karşın Avusturya, Yunanistan, Macaristan ve Polonya GDO konusunda açık ve net olup ekimini yasaklamıştır. Çevre ve sağlık etkileri yeterince bilinmediği için Fransa 2007'de aldığı bir kararla 2008 yılında GD mısır ekimine izin vermedi. Almanya Tarım Bakanı Ilse Argner 14 Nisan 2009'da yaptığı açıklamayla Almanya'da 2009'da GD mısır ekimi yaptırmayacaklarını açıkladı. Böylelikle AB'nin lokomotifi konumundaki 2 ülke Fransa ve Almanya GDO tarımından vazgeçti. AB ülkeleri içerisinde en fazla GDO ekim alanına sahip İspanya'da ise binlerce kişi bu üretimin durması için yürüyüş yapıyor, imza kampanyaları yürütülüyor.

Biyoteknoloji lobisi 2007 yılıyla karşılaştırıldığında 2008 yılında 7 AB ülkesinde GD ekin yetiştirme alanının %21 oranında arttığını vurgulamaktadır. Oysa gerçekte %2 oranında azalmıştır. Son 4 yıl değerlendirildiğinde ise ekim alanının %35 azaldığı görülmektedir (çizelge 5).

Çizelge:5) GDO ekimi yapan Avrupa ülkeleri

Ülke / Yıl	2005	2006	2007	2008
İspanya	53.225	53.667	75.148	79.269
Fransa	492	5.000	21.147	-
Çek Cumhuriyeti	150	1.290	5.000	8.380

Portekiz	750	1.250	4.500	4.851
Almanya	400	950	2.285	3.173
Slovakya	-	30	900	1.900
Romanya	110.000	90.000	350	7.146
Polonya	-	100	320	3.000
Toplam (AB)	55.017	62.287	109.650	107.719
Toplam (Avrupa)	165.017	152.287	109.650	107.719

Kaynak: FOEE

AB üyeliği henüz gerçekleşmemişken 2005 ve 2006 yıllarında Romanya GD soya ekerken, AB'de bu ürünün tarımı yasak olduğundan soya tarımından vazgeçti ve GDO ekim alanlarında ciddi gerileme yaşandı. Polonya'da GDO tarımı yasaklanmasına karşın 2008 yılında 3.000 ha ekim alanı gözükmeye başlandı. Çizelge 4'te yer alan ülkeler dışında hiçbir Avrupa ülkesi GDO tarımına izin vermemektedir.

Ülkemizdeki GDO sever hocalarımız GDO konusunda çok hassas AB'nin bile GD ekin yetiştirdiğini sık sık örnek verirler. Son dönemde yaşanan gelişmelerden umarız sayın hocalarımız da ders alırlar.

GDO'lar Biyoçeşitliliği Yok Ediyor

GD ekinler tozlaşma yoluyla aynı türden akrabalarının da genlerini değiştirebiliyorlar. Yapılan denemelerde GD mısır polenlerinin 35 km mesafeye kadar rüzgarla taşınabildiği tespit edildi. Bu durum zengin biyoçeşitliliği bitirmesinin yanında, organik tarımı da engelleyen önemli bir olumsuzluktur. GD tohumla üretim yapılan yerlerde organik tarım ürünlerinde genetik bulaşımına rastlanmış, çiftçi ürününü organik olarak satamamıştır.

Bu konuda diğer önemli bir nokta ise biyoteknoloji şirketleri tarafından monokültür tarımın teşvik ediliyor olmasıdır. Örneğin, soya tarımının %99 oranında GD tohumla

yapıldığı Arjantin'de işlemeli tarım yapılan ve tek yıllık bitkilerin yetiştirildiği 28,5 mha lık alanın %56'sında GD soya ekilmektedir. Yine Arjantin'de 21 mha alanda GD soya, mısır, pamuk ekildiğini hesaba katarsak, tarım arazilerinin %74'ünde ağırlıklı olarak bu üç ürünün işgal ettiğini söyleyebiliriz. İşte bu nedenledir ki Arjantin, daha önceleri ihracatçı konumda olduğu pek çok geleneksel tarım ürününü artık yurtdışından almak zorunda kalıyor.

GDO'ların Anavatanı ABD'de Yargı Kararları GDO'lara Darbe Vuruyor

2006 ve 2007 yıllarında Hawaii, Washington DC ve Kuzey Kaliforniya federal mahkemeleri yeterince çevresel etki değerlendirmesi yapmaksızın Amerikan Tarım Bakanlığı'nın (USDA-United States Department of Agriculture) GDO'lara vermiş olduğu onayların yasa dışı olduklarına karar verdi.

Biyoteknoloji şirketlerinin en önemli hedefi en kısa zamanda büyük miktarlarda para kazanmak olduğundan ne yazık ki sadece çevresel etki değerlendirmesi değil, bu ürünlerin insan sağlığı üzerine etkileri de yeterince, hatta hiç araştırılmış değildir.

GDO'ların Sağlık Etkileri

Her ne kadar GDO'ların insanlar üzerindeki etkileri henüz bilinmese de hayvanlar üzerindeki etkileri belirlenmiştir.

İskoçya Rowett Enstitüsü'nden Dr Arpad Pusztai'nin GD patates ile beslediği farelerin tümünün iç organlarında küçülme, sindirim sistemlerinde bozukluk, bağışıklık sistemlerinde çökme, kan yapılarında bozulma ve mide çeperlerinde kalınlaşma görüldü.

Rusya Bilim Akademisi'nden Dr. İrina Ermakova'nın fareler üzerinde yaptığı denemede GD soyayla beslediği farelerin yavrularının %55,6'sı doğumdan üç hafta içinde öldü. Normal soyayla beslediği yavruların %9'u ve GDO'suz gıdalarla beslediği yavruların ise sadece %6,8'i öldü. Ayrıca, GD soyayla beslediği farelerin yavrularının %36'nın normal doğum ağırlığının altında doğduğunu saptadı. Bu şaşırtıcı sonuçlar

karşısında denemeyi üç kez tekrarladı ve aynı sonuçlara ulaşınca Ekim 2005'te yapılan bilimsel bir panelde sonuçları kamuoyu ile paylaştı.

Avusturya Tarım ve Sağlık Bakanlığı'nın finansmanı ile Viyana Üniversitesinin geçen yıl yaptığı bir çalışmada ise GD gıdalarla beslenen farelerin 3-4 nesil sonra büyük ölçüde üreme yeteneklerini kaybettikleri belirlendi.

Canlılarda gen aktarımının başarılı olup olmadığının tespiti amacıyla antibiyotik direnç genleri kullanılmaktadır. Bu genler özellikle insan sindirim sistemindeki bakteriler tarafından bünyelerine kolayca alınabilmektedir. Bu da insanda antibiyotik direnci oluşturmaktadır. Bugün GDO'ların anavatanı ABD'de her yıl onbinlerce kişi antibiyotik direnci nedeniyle hayatını kaybetmektedir. Ancak ülkemizdeki bir kısım akademisyen, tıpkı biyoteknoloji şirketleri ile yakın ilişkiler içinde olan yurtdışındaki meslektaşları gibi GDO'lu ürünleri tüketmenin sağlık açısından hiçbir zararı olmadığını, hatta bazıları işi daha da ileri götürerek GDO'lu ürünleri yemenin daha sağlıklı olduğunu belirtmektedirler.

Biz bu akademisyenlerimize Kaliforniya Salk Enstitüsü Hücre Nörobiyolojisi Laboratuvarı Başkanı Prof. David R. Schubert'in bir tıp dergisinde yer alan şu sözleri ile yanıt verelim: "GD gıdaların insanları hasta yaptığına dair hiçbir kanıt yok, bu gıdalar güvenli söylemi son derece mantıksız ve doğru değildir. Bu gıdaların güvenli olduğu görüşünü doğrulayan hiçbir veri yoktur. Doğru dürüst epidemolojik çalışmalar olmaksızın pek çok zarar saptanamaz. Bu yönde hiçbir çalışma yapılmamıştır." (The Problem with Nutritionally Enhanced Plants, Journal of Medicinal Food, Vol.11, No:4, August 2008)

Türkiye'ye GD Ekinler Kontrolsüzce Girmektedir

Türkiye ne yazık ki kendi ekolojisinde yetiştirebileceği soya ve mısırı, üretim planlaması yapmadığından dolayı üretim açığını kapatmak üzere her yıl dışarıdan almak zorunda kalmaktadır. Hem de bu ürünleri çoğunlukla GD tohumlarla üreten ABD ve Arjantin gibi ülkelere almaktadır.

Ülkemize yurtdışından giren soya ve mısır ürünlerinden aldığı numuneleri zaman zaman analiz ettiren GDO'ya Hayır Platformu bileşeni kuruluşlar, GDO tespit etmeleri

halinde bu konuyu kamuoyu ile paylaşmaktadır. 2007 yılında yine böyle bir tespit karşısında dönemin TMO Genel Müdürü'nün konuya ilişkin açıklaması "daha önce nasıl yapıyorsa bu ürünün de yurda o şekilde getirildiği" yönünde oldu. Yanlış yanlışla açıklanmaya çalışıldı.

Tarım Bakanlarımız: Yasal Mevzuat Yok Özel Bir GDO Analizi Yapmıyoruz

Türkiye'de GD tohumla tarımsal üretim yapılması yasaktır. Meclisimizde, GDO'larla ilgili AKP hükümetinin Devlet Bakanı Kürşat Tüzmen'e, Tarım Bakanları (önceki) Sami güçlü ve (şimdiki) Mehdi Eker'e sorulmuş birçok yazılı soru önergesi vardır. Bu önergelerdeki Türkiye'ye GDO'ların girip girmediği sorularına Bakanlarımız, konuyla ilgili yasal düzenleme bulunmadığından tarım ürünlerini analiz etmediklerini belirtmişlerdir.

GDO'ları analiz edebilecek Tarım ve Köyişleri Bakanlığı bünyesinde 4, üniversitelerimizin bünyesinde 5 adet olmak üzere toplam 9 laboratuvarımız bulunmaktadır. Bunların bulunması bir işe yaramıyor, onları harekete geçirecek yasal düzenlemenin bir an önce yapılması gerekiyor!

Kısaca hatırlarsak, 2005 yılında Meclis gündemine gelmek üzere olan Ulusal Biyogüvenlik Yasa Tasarısı'nın olumsuzluklarının altını çizen GDO'ya Hayır Platformu 100 bin imza toplayarak Meclise sunmuş, tasarının bu haliyle değil düzeltilerek meclis gündemine getirilmesini talep etmiştir. 2005 yılı başlarında Dilekçe Komisyonu Başkanı Yahya Akman bu konunun çok önemli olduğunu vurgulayarak tekrar gözden geçirilmek üzere yasa tasarısının Tarım Bakanlığı'na gönderildiğini basına açıklamıştır. Tasarı halen düzeltilmeyi beklemekte ve GD gıdalar sofralarımızda cirit atmaktadır.

Oysa Türkiye, Birleşmiş Milletler Biyolojik Çeşitlilik Anlaşması'nın bir parçası olan Cartagena Protokolü'ne taraf bir ülkedir. Cartagena Protokolü biyolojik türülüğün sürdürülebilir kullanımını ve korunmasını olumsuz etkileyebilecek, insan sağlığı açısından riskler yaratabilecek GDO'ların sınır ötesi taşınımını, alıp satımını ve kullanımını denetlemeyi öngören ve ülkeleri bağlayıcılığı olan bir protokoldür.

Bu veriler ışığında ülkemize GDO'lar serbestçe girememelidir. Ülkemizin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler Anayasamıza göre Kanun Hükmünde Kararname niteliğindedir. Türkiye şimdiye kadar çoktan yasal düzenlemesini yapması gerektiği halde yöneticilerimiz taraf olduğumuz protokolü dahi görmezlikten gelmektedir.

Sonuç

Biyoteknoloji şirketleri bitkilerin genleriyle oynarken söz verdikleri gibi besin içeriğinin zenginleştirilmesi, kurağa ve tuza dayanıklılık amaçlarıyla uğraşmadılar. Onlar daha sık ve daha fazla tarım ilacı kullanacağı glyphosate toleranslı bitkiler oluşturmayı tercih ettiler. Çünkü bütün tarım ilaçlarını onlar üretiyorlar. Yeryüzünün süper yabancı ot istilasına uğraması ise onları hiç ilgilendirmiyor. Pardon, tabi ki ilgilendiriyor! Onları yok ederken çevreyi de yok eden ve insan sağlığına zarar veren tarım ilaçlarını da onlar üretiyor.

GDO'ların anavatanı diyebileceğimiz ABD'nin Tarım Bakanlığı dahi artık açıkladı; tarım ürünlerinin verimini etkileyen en önemli faktörler hava koşulları, sulama ve gübreleme, toprak kalitesi ve çiftçilerin tecrübesi. Yani GDO'lar değil!

Türkiye'nin hemen hemen aynı büyüklükte tarım arazisine sahip olduğu Arjantin 45,5 milyon ton soya üretirken Türkiye 30 bin ton soya üretiyor. Arjantin %99 oranında GD tohumla soya ürettiğinden kimi sevgili akademisyenlerimiz hemen bu ülkeyi örnek verip GDO'nun mükemmelliğinden bahsederler. Ama bize hiç Arjantin'in 16,1 mha alanda (tarım arazilerinin yarısından çoğu) ekim yaptığından, Türkiye'nin ise 8 bin 700 hektar alanda üretim yapmaya çalıştığından hiç bahsetmezler. GD tohumla soya üreten Arjantin'in dekardan 280 kg soya, Türkiye'nin ise normal tohumla 333 kg soya aldığını hiç örnek vermezler.

Kimi sevgili akademisyenlerimiz tarımsal alt yapı sorunlarımızı, ulusal tarım politikamızın ve üretim planlamamızın bulunmayışını hiç umursamazlar, GDO'ları bu ülkenin tüm tarımsal sorunlarını çözecek bir sihirli değnek olarak gösterirler.

Ülkemizde biyoçeşitlilik açısından son derece zengindir. Anadolu 3 bini endemik toplam 13 bin bitki türüne ev sahipliği yapmaktadır. Ayrıca ülkemiz organik tarım yapmaya son derece uygundur. Çevremizi ve sağlığımızı korumak amacıyla GD

tohumla (masumiyeti gerçekten ispatlanıncaya kadar) tarımsal üretim yapılmamalı, GDO'lu tarım ürünleri ve gıdalar ülkemize sokulmamalıdır.

GDO'lu ürünler sınırlarımızdan geçtikten sonra onlardan kurtulmak olanaksızdır. Sadece soya ve mısır yememek çözüm değil, zira bu iki ürün yaklaşık 1600 gıda maddesi içinde kullanılmaktadır. Örneğin, mısır nişastası kullanılan bebek mamaları, mısırdan elde edilen fruktoz şurubunun kullanıldığı gıdalar, soya lesitininin kullanıldığı çikolatalar ve margarinler gibi.

Türkiye 2005 yılında rafa kaldırdığı Ulusal Biyogüvenlik Yasası'nı bir an önce çevre ve insan sağlığını koruyacak yönde revize ederek yürürlüğe sokmalıdır. Bu yasa çıkarılmadığı için GDO'lar kontrolsüz bir şekilde ülkemize girmeye devam ediyor.

Halkın Desteği Olmadan Başarı Olmaz

Sağlığımızı ve biyoçeşitliliğimizi son derece yakından ilgilendiren böylesine önemli bir konuda bizleri doğru yönetmeyenlere karşı mücadelemizi güçlendirmek ve insanlarımızın bilgi düzeyini artırabilmek için örgütlü bireyler olmamız, derneklerimizi, meslek odalarımızı, Tarım İl Müdürlüklerimizi bu konuda harekete geçirmemiz gerekiyor.

Bu alan sonsuza dek boş kalmayacak, boş kalması da bizlerin aleyhine zaten. Ulusal Biyogüvenlik Yasa Tasarısı yakın bir zamanda Meclis gündemine getirilecek ve tüm biyoteknoloji devleri Meclisimizin tepesine kara bir bulut gibi çökecek. Kimi biyoteknoloji devleri GD tohumlarını ülkelere sokmak için rüşvet vermekten bile kaçınmıyorlar.

Kendi konusuna sahip çıkmayanın konusuna sermaye ve onun dümen suyundakiler doğal olarak sahip çıkmıyorlar! Kendiniz için, çocuklarınız için Tarım İl Müdürlüklerine vereceğiniz dilekçelerle GDO'lu gıdalar tüketmek istemediğinizi hemen bildiriniz. Örgütleriniz vasıtasıyla insanları bilgilendiriniz. Bu konuda Ziraat Mühendisleri Odası hiçbir fedakarlıktan kaçınmayacaktır.